

HANDLINGSPLAN

**samhällsstörningar och
extraordinära händelser**

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
1. LEDNINGSPLAN UNDER EN PÅGÅENDE SAMHÄLLSSTÖRNING	4
1.1 Kriterier vid extraordinära händelser	4
1.2 Larmordning	5
Larmlistor.....	5
1.3 Lokaler.....	5
1.4 Krisledningsorganisation.....	6
1.5 Politisk organisation och ledning.....	8
1.6 Avveckling av krisledningsorganisationen.....	9
Utvärdering	9
2. FÖREBYGGANDE KRISBEREDSKAPSARBETE	10
2.1 Risk- och sårbarhetsanalys	10
2.1.1 Åtgärder risk- och sårbarhetsanalys.....	10
2.2 Utbildning och övning.....	11
2.2.1 Åtgärder inom utbildning och övning.....	12
2.3 Rapportering	12
2.3.1 Åtgärder inom rapportering.....	13
2.4 Höjd beredskap och civilt försvar	13
2.4.1 Åtgärder inom arbetet med civilt försvar:.....	13
2.5 Ekonomi.....	14
BILAGA 1. ROLLKORT - LEDNINGSGRUPPEN.....	15
BILAGA 2. ROLLKORT - KANSLIFUNKTIONEN.....	16-17

Inledning

Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap¹ är grunden för ledningsplanen vid samhällsstörningar och extraordinär händelse i Falköpings kommun. *Policy för extraordinära händelser samhällsstörningar och extraordinära händelser* fastställs av kommunfullmäktige varje mandatperiod. *Handlingsplan för samhällsstörningar och extraordinära händelser* fastställs av kommundirektören, denna skall årligen revideras.

Falköpings kommun ska inom sitt geografiska område, arbeta för att samordna de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en samhällsstörning eller extraordinär händelse samt att arbeta för samordning av lägesbild.

”Med en extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller är en överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.”

Lagen om extraordinär händelse 1 kap 4 §, definition

Aktuell handlingsplan ska ge vägledning och ramar för att åstadkomma gemensam inriktning och samordning av kommunens verksamheter och resurser vid och inför samhällsstörningar och extraordinär händelser.

I följande dokument används begreppen samhällsstörning, extraordinär händelse samt kris likvärdigt.

Aktuell handlingsplan är uppdelad i två avsnitt, del 1 och del 2. I del 1 presenteras ledningsplan för hur kommunen skall arbeta under en pågående samhällsstörning. Del 2 beskriver det förberedande krisberedskapsarbetet.

---

¹ Lag 2006:544 om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

1. Ledningsplan under en pågående samhällsstörning

1.1 Kriterier vid extraordinära händelser

För att kunna göra en övergripande bedömning av hur mycket en samhällsstörning påverkar en aktör eller samhället i stort.

I MSB:s nationella mall utgår bedömningen av indikatorerna från vilken påverkansgrad kommunens funktionalitet påverkas.

För att anpassa verksamheten och samordna kommunens ledningsfunktioner och resurser till olika typer av störningar och händelser, är ledningsplanen indelad i fem beredskaps- och ledningsnivåer.

PÅVERKANS-GRAD	KRITERIER
Kritisk påverkan	<p>Följande tre kriterier är uppfyllda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verksamheten kan ej genomföras enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls ej. • Tillgängliga resurser är uttömda och nya kan ej tillföras eller omfördelas. • Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter är övermäktig
Allvarlig påverkan	En eller två av kriterierna för "Kritisk påverkan" är uppfyllda.
Betydande påverkan	<p>Följande tre kriterier är uppfyllda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verksamheten genomförs delvis enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls endast till del. • Tillgängliga resurser är ansträngda. • Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter börjar bli övermäktig
Måttlig påverkan	En eller två av kriterierna för "Betydande påverkan" är uppfyllda.
Ingen påverkan	<p>Följande tre kriterier är uppfyllda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verksamheten genomförs enligt plan, lagstadgade och andra krav uppfylls. • Tillgängliga resurser är tillfyllest. • Belastningen på personal eller funktioner/verksamheter ej övermäktig

1.2 Larmordning

PÅVERKANS-GRAD	AKTIVERADE FUNKTIONER
Kritisk påverkan	Krisledningsnämnden, krisledningsgruppen, kommunikationsfunktionen och kanslifunktionen samt berörda funktionerna på KLF eller andra förvaltningar.
Betydande/allvarlig påverkan	Krisledningsgruppen, kommunikationsfunktionen och kanslifunktionen samt berörda funktionerna på KLF eller andra förvaltningar.
Måttlig påverkan	Enligt påverkad förvaltning/avdelnings planer samt vid upplevt behov hela eller delar av krisledningsgruppen samt kriskommunikationsfunktionen.

Beroende på händelsens art och utveckling kommer olika funktioner att behövas i krisledningsarbetet. Efter att alla fått information styrs sammansättningen av gruppen av behovet som finns, övriga återgår till ordinarie arbetsuppgifter.

Larmlistor

Larmlistor förvaras i telefonväxeln och på respektive förvaltning. Dessa uppdateras två gånger per år.

1.3 Lokaler

Reservledningsplats är på Räddningstjänsten i Falköping.

Vem	Var
Krisledningsnämnd	Stenstorpsrummet
Krisledningsgrupp	Falköpingssalen
Kommunikationsfunktion/Upplýsningscentralen	Gudhemsrummet
Posom:s ledningsgrupp	Bjurumsrummet

1.4 Krisledningsorganisation

Krisledningsgrupp

Ansvarsområde	Roll
Kommunledningsförvaltningen	Kommundirektör
Kommunledningsförvaltningen	Kanslichef
Kommunledningsförvaltningen	Ekonomichef
Kommunledningsförvaltningen	IT-chef
Kommunledningsförvaltningen	Personalchef
Kommunledningsförvaltningen	Kommunikationsfunktionen
Samhällsbyggnadsförvaltningen	Förvaltningschef
Barn- och utbildningsförvaltningen	Förvaltningschef
Socialförvaltningen	Förvaltningschef
Kultur- och fritidsförvaltningen	Förvaltningschef
Kompetens- och arbetslivsförvaltningen	Förvaltningschef
Kommunala bolag	Bolagschef
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	Säkerhetssamordnare/ räddningschef i beredskap RCB
Annan nödvändig kompetens	

Förvaltningschefen inom respektive förvaltning ansvarar för att berörda chefer/personal deltar i krisledningsarbetet.

Uppdrag

Krisledningsgruppen ska:

- analysera situationen/händelsen – fastställa lägesbild
- förbereda, samordna och fördela uppdrag till förvaltningarna – skapa händelsegrupper
- planera utifrån olika händelseutvecklingar
- Intern och extern information
- samverka med berörda aktörer
- ansvara för kontakt och rapportering till länsstyrelse och andra myndigheter i samverkan
- planera för personalförsörjning under krishantering
- dokumentera händelser och föra lägeskarta
- följa upp beslut och åtgärder
- skapa informations- och beslutsunderlag till politisk ledning
- Förbereda att ta emot stöd/ resurser från extern aktör.

Uthållighet

Verksamheten skall kunna bedrivas kontinuerligt över en längre tidsperiod dygnet runt. Det är viktigt är att redan tidigt under en händelse planera för skifttjänstgöring och överlämning.

Kansli

Utöver ordinarie uppgifter ska kansliet:

- Föra logg över krisledningsgruppens möten
- Föra protokoll vid krisledningsnämndens möten

Kommunikationsfunktion

I samband med kris eller akut situation är kommunikationsfrågorna av särskilt stor betydelse. Vid en akut situation av begränsad omfattning är det den drabbade förvaltningen som har ansvar för kommunikationen. Förvaltningen kan i en sådan situation få stöd av hela eller delar av kommunikationsfunktionen utifrån behov.

Varje förvaltning är ansvarig för att hålla fortlöpande kontakt med kommunikationsfunktionen för att lämna besked om åtgärder kring händelsen och lämna underlag till aktuell lägesbild.

Kommunikationsfunktionens arbete beskrivs i kommunens kommunikationsstrategi.

Aktivering av krisledningsorganisation

Vid kris eller samhällsstörning kan krisledningsorganisationen aktiveras av

- Räddningschef i beredskap
- Kommundirektören
- Kommunernas Samordningscentralen

Vid en samhällsstörning aktiveras de delar av organisationen som är relevanta för händelsen. Krisledningsnämndens ordförande bedömer när en händelse medför att krisledningsnämnden behöver aktiveras.

1.5 Politisk organisation och ledning

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämnden består av kommunstyrelsens arbetsutskott där kommunstyrelsens ordförande tillika är krisledningsnämndens ordförande.² Krisledningsnämnden aktiveras i kristrappans läge röd.

Krisledningsnämndens reglemente reglerar ansvar och befogenheter.

Nämnden uppdrag är att fatta övergripande beslut och prioriteringar för att kommunen ska kunna hantera händelsen i ett läge då ordinarie beslutsordning inte räcker till. Krisledningsnämndens beslut under den extraordinära händelsen ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde.

Krisledningsnämndens ordförande

Krisledningsnämndens ordförande bedömer när en händelse medför att krisledningsnämnden behöver aktiveras. Ordförande kan i händelse av att hela nämnden inte kan träffas och att ett beslut inte kan vänta själv fatta beslut på nämndens vägnar. Om sådana beslut fattas ska nämnden skyndsamt informeras.

Ekonomi/Ersättning

Krisledningsnämnden fattar beslut om händelsens ekonomiska ramar. Då inte krisledningsnämnden är i funktion tar varje nämnd sina kostnader och märker aktiviteten med ett särskilt nummer. Beslut om hantering av kostnaden tas i samband med närmaste delårsrapport.

---

² Reglemente för krisledning KFS 2015:7

1.6 Avveckling av krisledningsorganisationen

De som har deltagit i händelsen ska efter avslutat händelse beredas möjlighet till samlad genomgång av händelsen samt om behovs finns erbjudas krishjälp. Respektive chef ansvarar för att medarbetare får möjlighet att utvärdera och bearbeta det som hänt.

Utvärdering

Respektive chef ansvarar för att samla in material, anteckningar och liknande som kan användas i utvärderingssyfte. Material av värde ska diarieföras.

Kommundirektör ska i samråd med säkerhetssamordnare genomföra en kommunövergripande utvärdering för att dra lärdom av händelsen.

2. Förebyggande krisberedskapsarbete

Detta avsnitt i handlingsplanen beskriver det arbetet som skall ligga som grund för en robust och effektiv krishantering.

2.1 Risk- och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) är en sammanställning av kommunens identifierade samhällsviktiga verksamheter och analys av de risker som kan leda till allvarlig samhällsstörning eller extraordinär händelse.

Målet med risk- och sårbarhetsanalys är att den ska:

- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt
- bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

2.1.1 Åtgärder risk- och sårbarhetsanalys

Kommunövergripande åtgärd

Prioritet 1

- Förbättra förmågan av intern och extern kommunikation. För att säkerställa kontinuitet och ökad robusthet bör arbetet samordnas tillsammans med Tidaholm, Skara och Götenes kommuner.

Prioritet 2

- Utarbeta plan för mottagande efter storskalig evakuering/inkvartering.

Förvaltningsvisa åtgärder

Socialförvaltningen

- Förbättra förmågan gällande epidemi- och pandemiberedskap.
- Vara delaktig i planeringen för hur kommunen skall hantera störningar i dricksvattenförsörjningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Utarbeta planer för förskolor, skolor och fritidshem gällande, utrymning och tillgång till reservlokaler.
- Utarbeta plan för anskaffning av bland annat batteridrivna radioapparater till förskolor, skolor och fritidshem.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

- Inventera behov av reservkraft i kommunens samhällsviktiga verksamheter och analysera behovet av installation av intag för mobil reservkraft.

Arbetet skall genomföras i samverkan med barn- och utbildning, socialförvaltningen samt Samhällsskydd mellersta Skaraborg.

- Upprätta en planering för hur kommunen ska hantera störningar i dricksvattenförsörjningen. Planeringen bör inkludera bland annat förberedelser för att ställa ut vattentankar som kommuninvånare kan hämta vatten ur, identifiering av särskilt prioriterade vattenkonsumenter i kommunal och annan verksamhet samt upprättande av verksamhetsspecifika planer för hur störningar i dricksvattenförsörjning ska hanteras.

Arbetet skall genomföras i samverkan med barn- och utbildning, socialförvaltningen samt Samhällsskydd mellersta Skaraborg. Förutom ovan nämnda verksamheter bör kommunens kommunikatörer vara delaktiga i arbetet.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg

- Kunskapshöjande åtgärder gällande krisberedskap i såväl fredstid som under höjd beredskap till allmänheten.
- Identifiera och informera om kommunala trygghetsplatser som kan användas för information till allmänheten vid allvarliga händelser som t ex längre elavbrott. Detta arbete ska ledas av säkerhetssamordnarna.
- Förenklad risk- och sårbarhetsanalys i övriga kommunala verksamheter. Verksamheterna it, kommunikation och avfallshantering ska prioriteras. Detta arbete ska ledas av säkerhetssamordnarna.
- Identifiering av övrig samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område. Detta arbete ska ledas av säkerhetssamordnarna.
- Fördjupad risk- och sårbarhetsanalys av kommunernas samordningscentral.
- Vara delaktig i planeringen för hur kommunen ska hantera störningar i dricksvattenförsörjningen.

2.2 Utbildning och övning

Kommuner ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. (SFS 2006:544)

Mål med kommunens arbete med utbildning och övning är att:

- Det ska finnas en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom kommunalteknisk försörjning, krisstöd m.m. ska vara utbildade och övade.
- Kommunen bl.a. utifrån de brister som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

2.2.1 Åtgärder inom utbildning och övning

- Utbildnings- och övningsplanering för 2020 finns som bilaga 3. Denna skall årligen uppdateras.
- Kommunens krisledningsnämnd ska utbildas och övas i sin roll i krishanteringen minst en gång under aktuell mandatperiod (2019 -2022)
- POSOM ska övas minst vart annat år.
- Kommunen ska delta i regionala samverkansövningar minst tre gånger per år.
- Utbildning i WIS (Webbaserat informationssystem) och Rakel ska tillhandahållas efter behov och önskemål.

2.3 Rapportering

Kommuner ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel (kap. 2 i SFS 2006:544) och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen.

Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder. (SFS 2006:544).

Mål för kommunens arbete med rapportering är att (MSB & SKL, 2013):

- Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik som tillämpas nationellt för ledning och samverkan i kris.
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse. Vidare ska kommunen ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Kommunen rapporterar in resultat av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalysen senast den 31 oktober under första kalenderåret i mandatperioden. Årligen ska kommunen följa upp sin risk- och sårbarhetsanalys och med utgångspunkt i den bedöma sin generella krisberedskap. Denna rapportering sker i elektronisk form. Säkerhetssamordnarna ansvarar för att initiera, sammanställa och genomföra rapporteringen.

För rapportering under en händelse skall kommunen främst använda sig av WIS.

2.3.1 Åtgärder inom rapportering.

- Utveckla förmågan att använda WIS och Rakel för lägesrapportering och samverkan. Samhällsskydd mellersta Skaraborg ansvarar för att användning WIS och Rakel implementeras i utbildnings- och övningsverksamheten.

2.4 Höjd beredskap och civilt försvar

Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016-2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Det civila försvaret syftar till att samhället ska fungera vid höjd beredskap och krig i Sverige. Civilt försvar bedrivs inom ramen för verksamheten i statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer. Det civila och militära försvaret bildar tillsammans totalförsvaret.

Målet för civila försvaret är att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- Bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld

2.4.1 Åtgärder inom arbetet med civilt försvar:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- Säkerhetsskydd
- Krigsorganisation och krigsplacering

Arbetet med de prioriterade uppgifterna kompetenshöjning gällande totalförsvaret och säkerhetsskydd ska genomföras under perioden 2018 till 2020-12-31. Arbetet med framtagande av krigsorganisation och krigsplacering av personal ska vara påbörjat men behöver inte vara avslutat till 2020-12-31.

2.5 Ekonomi

Det utgår årligen statlig ersättning för arbetet med krisberedskap, som anges i lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse och höjd beredskap (2006:544) och som preciseras i kommunöverenskommelsen.

Rapportering och uppföljning sker årligen till länsstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Bilaga 1. Rollkort - Krisledningsgruppen

Rollkort för kommunikationsavdelningen redovisas i kommunens kommunikationsstrategi.

Rollkort: Krisledningsgruppen

Uppdrag: Kommundirektör –

Arbetsuppgifter:

- Leda krisledningsgruppens arbete
- Ta fram arbetsplan – lång och kort sikt
- Vid behov begära resurser från extern aktör
- Hålla krisledningsnämnden informerade

Rollkort: Krisledningsgruppen

Uppdrag: Deltagare i krisledningsgruppen

Arbetsuppgifter:

- Delta i krisledningsgruppens arbete
- Implementera krisledningsgruppens beslut i förvaltningen
- Återrapportera förvaltningens arbete till krisledningsgruppen
- Planera utifrån olika händelseutvecklingar

Ska göras på förvaltningen:

- Planera personalförsörjning och överlämning
- Upprätta plan för åtgärder för förvaltningen
- Prioritera resurser och åtaganden
- Samverka med kommunikationsfunktionen

Bilaga 2. Rollkort - Kanslifunktionen

Rollkort: Kanslifunktionen

Uppdrag: Kanslichef

Arbetsuppgifter:

- Delta i krisledningsgruppen
- Leda och fördela arbetet för kanslifunktionen
- Sekretesshantering

Rollkort: Kanslifunktionen

Uppdrag: Registrator

Arbetsuppgifter:

- Registrering och hantering av allmänna handlingar
- Tillsammans med upplysningscentralen ansvara för dokumentering och kommunikering i WIS och Rakel
- Bevaka officiell e-post
- Lämna ut allmänna handlingar

Rollkort: Kanslifunktionen

Uppdrag: Kommunsekreterare

Arbetsuppgifter:

- Föra protokoll vid krisledningsnämndens möten
- Föra protokoll vid krisledningsgruppens möten
- Dokumentera i Ciceron

Rollkort: Kommunikationsfunktionen

Uppdrag: Upplysningscentralen

Arbetsuppgifter:

- **Tillsammans med registrator ansvara för dokumentering och kommunikering i WIS och Rakel**
- **Svara på frågor från allmänheten via telefon**

Bilaga 3 Övningsplanering 2020

Skall årligen revideras.

2020	Kommunikatörer	Kommundirektörens ledningsgrupp	Samhällsbyggnad	Barn/utb	SocF	KLF (stab) admin	Kultur/fritid	POSOM	Krisledningsnämnd	Specialkompetens*
Januari										
Februari										6/2 TFÖ2020 - utbildningstillfälle
Mars	övning			Övning (ev gemensamt med kultur & fritid)		Utbildning WIS/rakel	Övning. Ev gemensamt med barn & utb	Övning POSOM- PKL (ledningsgrupp)		2 mars Regional samverkansövning/KCS
April										
Maj										
Juni	övning							Utbildning POSOM resurspersoner		1 juni. Regional samverkansövning/KCS
Juli										
Augusti										
September	övning				Övning					Regional samverkansövning
Oktober		Gemensam övning med samhällsbyggnad	Gemensam övning med KLG			Utbildning WIS/rakel			Utbildning	
November										
December	övning									Regional samverkansövning/KCS